

2014. a saksa keele põhikooli lõpueksami lühianalüüs

1. Põhikooli lõpueksami eesmärgid

Tulenevalt haridusministri 17. septembri 2010. a määrusest nr 59 „Tasemetööde ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite ettevalmistamise ja läbiviimise ning eksamitööde koostamise, hindamise ja säilitamise tingimused ja kord ning tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite ja riigieksamite tulemuste analüüsimise tingimused ja kord“ on põhikooli lõpueksamite eesmärgid järgmised:

- 1) saada tagasisidet õppimise ja õpetamise tulemuslikkusest;
- 2) suunata eksami sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi;
- 3) teha otsus põhikooli lõpetamise kohta.

Saksa keele põhikooli lõpueksamiga hinnatakse riiklikus õppekavas määratletud kooliastme õpitulemuste saavutatust.

Saksa keele põhikooli lõpueksam kontrollib kirjutamis-, kuulamise-, lugemis- ja rääkimisoskust. Eksam põhineb riiklikul õppekaval ja Euroopa keeleõppe raamdokumendil ning vastab ligilähedaselt Euroopa Nõukogu keeleoskustaseme B1-taseme kirjeldusele.

2. Põhikooli lõpueksami ülesehitus

Võrreldes eelnevate aastatega, on eksami ülesehitus muutunud. Eksamitööst on eemaldatud eraldiseisev keele struktuuri osa. Grammatikat ja sõnavara hinnatakse integreeritult lugemis- ja kuulumisülesannete juures (eriti lugemisosas 3. ülesandega), samuti on nad eraldi aspektina osa kirjutamis- ja rääkimisosas hindamisskaaladest. Lugemis- ja kuulumisosas ülesannete hulka on suurendatud, et oleks võimalik kasutada rohkem erinevaid tekstiliike ja ülesandetüpe, samuti käsitleda erinevaid teemasid ja seeläbi saada adekvaatsem pilt eksaminandi keeleoskusest.

Saksa keele põhikooli lõpueksamitöö koosneb kirjalikust (kuulamine, lugemine, kirjutamine) ja suulisest (rääkimine) osast. Ülevaate eksami osadest, nende kestusest, osakaalust ning ülesannete ja üksikküsimuste hulgast annab järgnev tabel.

Tabel 1. 2014. a saksa keele põhikooli lõpueksami osad

Eksamiosa		Kestus	Max punkte	Ülesanded/ üksikküsimused
I osa	Kuulamine	30 min	25	4/25
II osa	Lugemine	60 min	30	4/30
III osa	Kirjutamine	45 min	25	2
KOKKU	Kirjalik osa	135 min	80	10/55
V osa	Suuline osa	15 min	20	2

KOKKU	Kirjalik ja suuline osa	150 min	100	12
--------------	--------------------------------	----------------	------------	-----------

Kuulamis- ja lugemisosa koosnesid kumbki neljast ülesandest, kuid üksikküsimuste hulk oli lugemisosas suurem (30) kui kuulamisosas (25). Iga küsimuse kaal oli 1 punkt. Kirjutamis- ja rääkimisosa koosnesid kumbki kahest ülesandest, soorituste hindamisel kasutati vastavaid hindamisskaalasid (vt SA Innove koduleht www.innove.ee).

3. Eksamil osalejate põhiandmed ja eksami tulemused

Analüüsi aluseks on SA Innovele laekunud 117 õpilase tööd 20 koolist. Tabel 2 näitab eksamil osalenud õpilaste ja koolide hulga muutusi aastatel 2011–2014.

Tabel 2. Eksamil osalenud õpilaste ja koolide hulk 2011–2014

aasta	eksaminandide hulk	koolide hulk
2011	128	25
2012	108	30
2013	143	24
2014	117	20

Kahjuks tehakse tervelt 82% saksa keele eksami valikutest kahes süvendatud saksa keele õppega koolis – Tallinna Saksa Gümnaasiumis valis saksa keele eksami 43 õpilast ja Kadrioru Saksa Gümnaasiumis 53. Ülejäänud koolidest oli Tallinna 53. Keskkool esindatud kahe õpilasega, ülejäänutes oli eksaminande ainult üks.

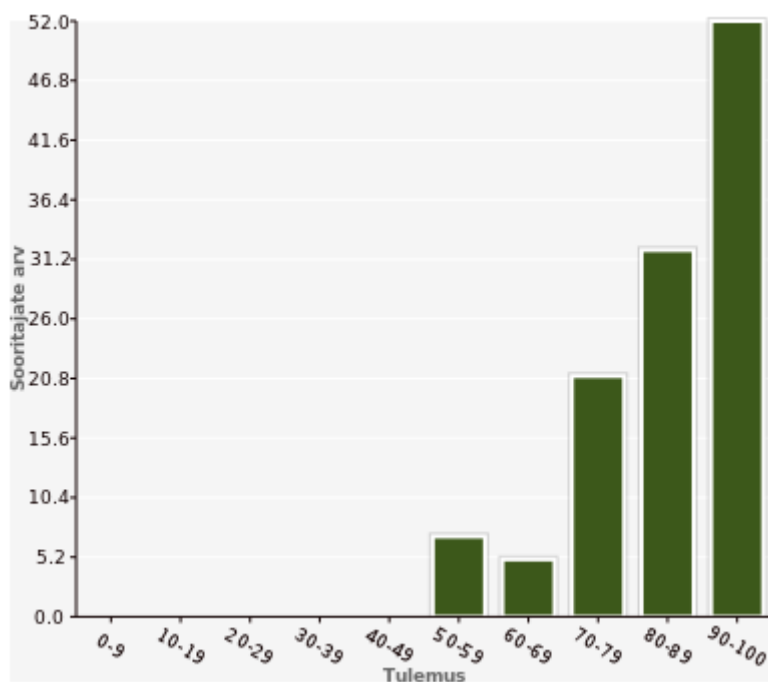
Aastate lõikes võime võrrelda soorituste hulka ja ka keskmist sooritusprotsenti. Eksami muutunud formaadi tõttu ei ole võrreldavad kõrgeimad ja madalaimad punktid ega keskmised tulemused punktides. Eelnevatel aastatel on maksimaalne võimalik tulemus olnud 75 punkti, nüüd 100. Võrreldes eelmiste aastate lõpueksami keskmist sooritusprotsenti 2014. a eksami tulemusega, on keskmine tõusnud, mis võib olla tingitud süvaõppega koolide õpilaste suurest osakaalust. Minimaalne tulemus 2014. a lõpueksamil oli 50 punkti, mis moodustab 50% maksimaalsest tulemusest ja on ühtlasi viimane „rahuldavaga“ hinnatav tulemus. Seega läbikukkujaid sel eksamil ei olnud. Eelnevatel aastatel on madalaim tulemus olnud tunduvalt vähem kui 50%. Maksimaalne saavutatud punktide hulk ja ühtlasi ka maksimaalne sooritusprotsent oli 100.

Tabel 3. Põhikooli saksa keele lõpueksami üldstatistika 2010–2014

Aasta	Eksaminandide hulk	Kõrgeim tulemus	Madalaim tulemus	Keskmine tulemus	Keskmine sooritus %	Keskmine hinne
2010	154	75 (100%)	26	57,7	77%	3,9
2011	128	74,5	33	60,3	80,4	

2012	108	74	21	58,8	78,4 %	4,08
2013	143	75	17	61	81,4 %	4,17
2014	117	100	50	84,9	84,9 %	

Seda, et eksamit sooritas tugev kontingent ja et eksam oli nende jaoks lihtne, illustreerib ka järgnev graafik.

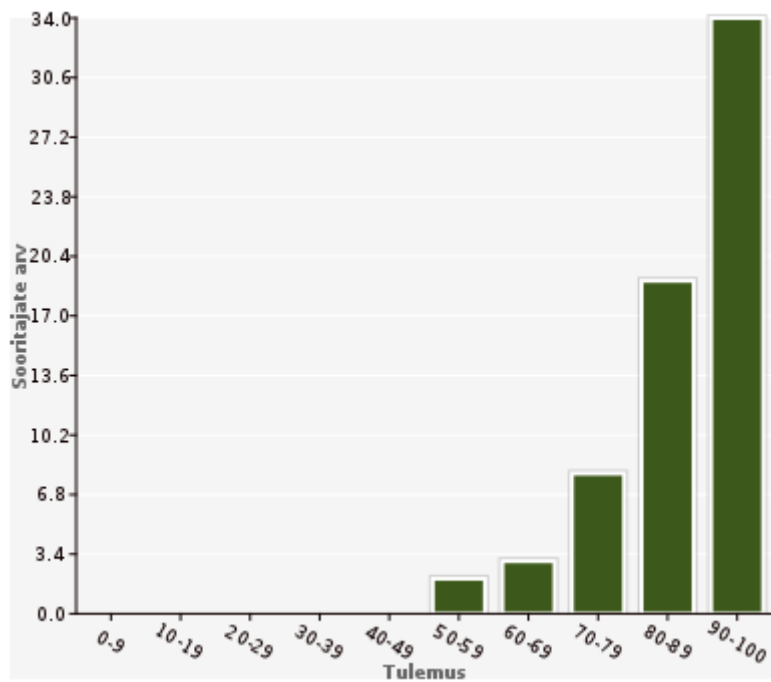

Graafik 1. Tulemuste jaotus

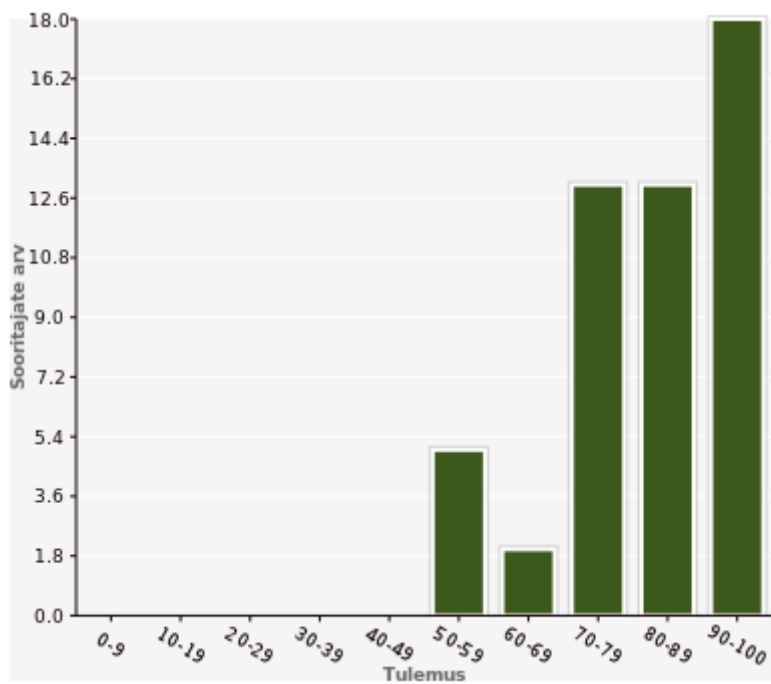
Eesti- ja muukeelsete koolide, samuti maakondade ja koolitüüpide võrdluseks puudub alus, sest eksami sooritajate hulgas oli ainult 3 õpilast muu õppekeelega koolist kui eesti keel ja enamik maakondi oli esindatud vaid paari õpilasega. Seetõttu ei saa vastavaid järeldusi teha. 85% eksaminande oli õppinud saksa keelt A-võõrkeelena ja vaid 15% B-võõrkeelena. Antud eksam, mis mõõdab B1-taset, ei sobigi B-võõrkeele õpitulemuste mõõtmiseks, sest B-võõrkeele hea õpitulemus on õppekava põhjal A2. Eksamil osalenud B-keele õppijate tulemus oli siiski vaid umbes ühe protsendipunkti võrra madalam A-keele õppijate omast. Selle eksami sõandavad valida vaid väga vähesed väga heade õpitulemustega õpilased, kes on sageli mingitel asjaoludel saksa keelt õppinud ka väljaspool kooli.

Huvipakkuvad võiksid olla eksaminandide sooritusel soo järgi. Eksaminandide hulgas oli 51 poissi ja 66 tüdrukut. Nagu eelmiselgi aastal, olid tüdrukute tulemused kõrgemad kui poiste omad – vastavalt 87 ja 82%.

Tüdrukute ja poiste tulemuste jaotumise erinevusi illustreerivad järgnevad graafikud.

Graafik 2. Tüdrukute tulemuste jaotus

Graafik 3. Poiste tulemuste jaotus

Järgnevalt võrdleme eksamitöö tulemusi aastahindega. Lõpueksami töö keskmine oli 4,29 ning aastahinnete keskmine 4,28. Seega oli lõpueksami töö hinnete keskmine keskmiselt õige pisut kõrgem kui aastahinnete keskmine, mida illustreerib ka alljärgnev tabel.

Tabel 4. Hinnete võrdlus sooti

	N	aastahinnete keskmine	töö keskmine
M	51	4.04	4.16
N	66	4.48	4.39
Kokku	117	4.28	4.29

Üksiti on tabelist 4 näha, et poiste eksamihinded on keskmiselt pisut kõrgemad kui aastahinded, tüdrukute eksamihinded aga madalamad kui aastahinded. Sama olukord oli ka eelmisel aastal.

Korrelatsioon aastahinnete keskmise ja eksamitöö hinde vahel on 0,54.

Tabel 5 näitab aastahinde ja eksamitöö hinde sagedusi; sealjuures on arvestusest välja jäetud eksamitöö, millel aastahinnet polnud märgitud.

Tabel 5. Aastahinde ning eksamitöö hinnete sagedused

	Aastahinne „3”	Aastahinne „4”	Aastahinne „5”	Kokku
Eksamihinne „3”	6	9	2	17
Eksamihinne „4”	15	36	8	47
Eksamihinne „5”	1	18	33	52
Kokku	32	60	52	116

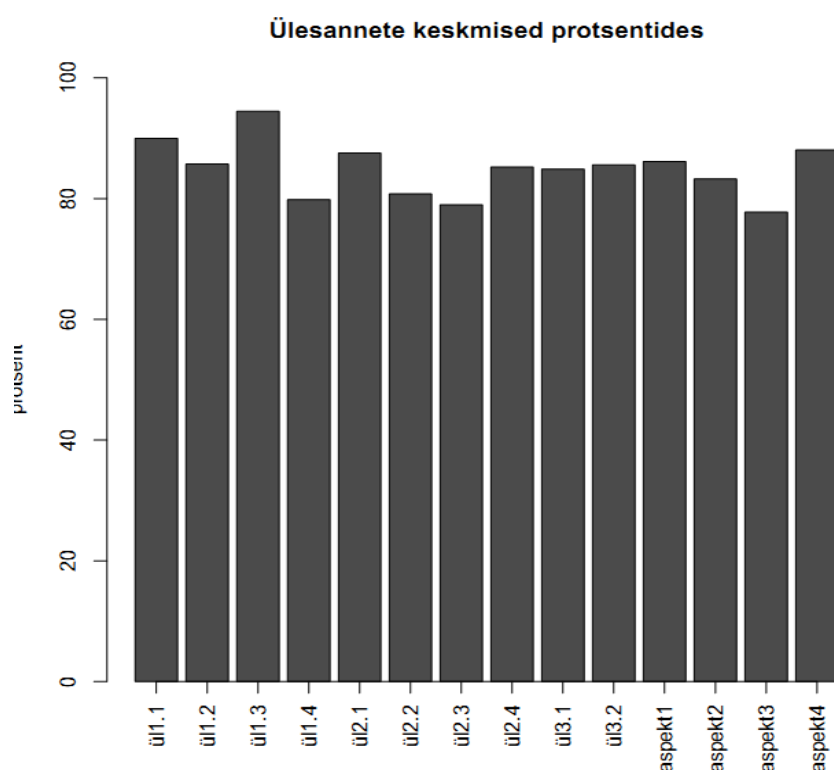
4. Ülevaade osaoskuste tulemustest

Erinevate osaoskuste keskmiste tulemuste võrdlus (vt tabel 6) näitab, et 2014. a lõpueksamil olid ülesannete keskmised sooritusel kõigis osaoskustes küllaltki ühtlased, jäädes 82,8% ja 87,8% vahele. Kõige kõrgemad tulemused olid kuulamis- ja kirjutamisosas. Võrreldes eelmiste aastatega, on kirjutamisosas tulemus kõrgem ja rääkimisosas oma madalam. Sel aastal on just rääkimisosas see, kus saadi ka 0 punkti.

Tabel 6. 2014. a lõpueksami põhinäitajad osaoskuste lõikes

	Kuulamine	Lugemine	Kirjutamine	Rääkimine
Keskmine sooritus %	87,8	82,8	85,3	83,8
Miinum	9	12	6	0
Mediaan	23	26	22	18
Maksimum	25	30	25	20

Graafik 4 võrdleb ülesannete lahenduste keskmisi protsente. Ülesanded 1.1–1.4 on kuulamisosa, 2.1–2.4 lugemisosa ja 3.1–3.4 kirjutamisosa omad ning aspektid 1–4 on rääkimisosa hindamisskaala aspektid. Tabelist on näha, et õpilastele oli suhteliselt kõige lihtsam kolmas kuulamisülesanne ning kõige raskemad neljas kuulamisosa ning teine ja kolmas lugemisosa ülesanne. Samas tundub nii kõrge lahendusprotsendi juures raskusest rääkimine isegi kohatu. Neli viimast tulp kajastavad rääkimisosas hinnatavaid aspekte. Nagu näha, saadakse endiselt kõige kõrgemaid punkte häälduse ja soravuse ning kõige madalamaid grammatilise korrektsuse eest.

Graafik 4. Ülesannete ja rääkimisosa hindamise aspektide keskmised

Järgnevalt vaatleme eksamitööd ja tulemusi osaoskuste kaupa. Toome välja erinevused tulemustes ainult sooti, kuna äärmiselt erineva suurusega gruppide tõttu pole alust võrdlemiseks kooli õppekeele, koolitüübi, asukoha ning A- ja B-võõrkeele järgi.

4.1 Kuulamisosa

Erinevalt varasemast, kui kuulamisoskust mõõdeti kahe ülesande ja 15 üksikküsimusega, koosnes 2014. a eksamitöö kuulamisosa neljast ülesandest ja 25 üksikküsimusest. Ülesannete

suurem hulk võimaldab kasutada rohkem ülesandetüüpe, tekstiliike ja teemasid ning paremini katta õppekava eesmärgi. Eksaminandidele annab see suurema võimaluse oma kuulamisoskuse taset näidata. Ülesandetüüpidest olid kasutusel kolmese valikuga valikvastusülesanne, lünga täitmine lühivastusega ning sobitusülesanne. Õpilastel tuli kuulata mitmesuguseid B1-tasemele vastava raskusastmega tekstiliike: lühikesed raadiouudised, intervjuu, pikem tutvustus, väljavõtted igapäevastest vestlustest. Kuulamisülesannetega mõõdeti arusaamist teksti peamisest mõttest, olulise info leidmist tekstist ning teksti detailset mõistmist. Kuulamisülesannetega mõõdetavad oskused ja tekstide sisu vastasid õppekavale.

Esimeses ülesandes tuli eksaminandidel kuulata seitset lühikest raadiouudist ja lahendada iga kuulatud teksti kohta üks valikvastustega ülesanne (kolmene valik). Selle ülesande keskmine lahendusprotsent oli 89,9, mis näitab, et ülesanne oli antud kontingendile lihtne.

Teise ülesande alustekstina kuulati intervjuud ning kuuldu põhjal tuli lahendada kolmese valikuga valikvastusülesanne (7 üksikküsimust). Ka see ülesanne oli eksaminandidele lihtne – lahendusprotsent oli üle 85,7.

Kolmandas ülesandes kuulati ülevaadet sellest, kuidas välismaalased saavad taotleda saksa passi. Ülesandes tuli teksti kohta käivates lausetes täita lüngad, kirjutades lühivastused (1–3 sõna või arvu). Õigeks loeti ka need vastused, kus võisid küll olla õigekirja- või grammatikavead, kuid need ei seganud arusaamist. Selle ülesande eest oli võimalik saada 6 punkti. Kuigi eelnevatel aastatel pole sellist ülesandetüüpi eksamil kasutatud, oli selle lahendusprotsent väga kõrge – 94.

Neljas ülesanne oli sobitamisülesanne, kus viis noort rääkisid teemal „Eeskujud ja iidolid“ ning kõneleja tuli seostada kuuldud mõtteavalduse sisu kohta käiva lausungiga. Lausungeid oli ühe võrra rohkem kui kõnelejaid. Selle ülesande keskmine lahendusprotsent oli antud eksamitöö kuulamisülesannete hulgas madalaim, kuid ikkagi suhteliselt kõrge – 79,8.

Järgmine tabel annab ülevaate kuulamiosa tulemustest sooti.

Tabel 7. Kuulamisosa tulemused sooti

	N	N (%)	AUP	keskm	ÜUP	keskm(%)	min	mediaan	max	st. hälve
M	51	43,59	20,05	21,10	22,14	84,39	9	22	25	3,71
N	66	56,41	21,95	22,62	23,29	90,48	11	23	25	2,73

Kokku	117	100,00	21,36	21,96	22,56	87,83	9	23	25	3,27
-------	-----	--------	-------	-------	-------	-------	---	----	----	------

Nii nagu kogu eksami lõikes, on ka kuulamises poiste tulemus madalam kui tüdrukutel.

4.2 Lugemisosa

Lõpueksamitöö lugemisosa koosnes 30 üksikküsimusest, mis jagunesid nelja erinevat tüüpi ülesande vahel. Ülesannete aluseks olid erinevad tekstiliigid erinevatel teemadel. Võrreldes eelnevate aastatega, on nii ülesannete kui üksikküsimuste hulk kahekordistunud. Ennekõike on see toimunud eksamitööst välja jäänud keele struktuuri osa arvelt. Ülesannete ja tekstide suurem hulk võimaldab saada parema pildi eksaminandide lugemisoskusest. See annab ka võimaluse kasutada suuremat hulka erinevaid tekstiliike ja katta paremini õppekava teemasid.

Lugemisosa esimene ülesanne koosnes ajaleheartiklist spordi teemal ja seitsmest valikvastusülesandest (kolmene valik). Ülesanne antud kontingendile mingeid raskusi ei valmistanud – keskmine lahendusprotsent oli 87,5, mis oli lugemisosa kõige kõrgem. Ülesandega mõõdeti olulise info mõistmist, teksti detailset mõistmist ja valikulise info leidmist.

Teine ülesanne koosnes tekstist, millest oli kuus lauset eemaldatud ja pandud panka. Eksaminand pidi lause oma õigele kohale asetama. Pangas oli üks lause rohkem kui tekstis lünki. Ülesande keskmine sooritusprotsent oli 80,8. Teine ülesanne mõõtis tekstisiseste seoste mõistmist.

Kolmas ülesanne keskendus lisaks teksti üldisele mõistmisele ka keele struktuurile – lünka tuli kolme võimaliku variandi hulgast valida teksti sobiv õige grammatiline vorm või sõna. Ka selle ülesandega said eksaminand hästi hakkama – ülesande keskmine sooritusprotsent oli 79. Ülesanne mõõtis tekstisiseste seoste mõistmist, keelelist korrektsust, sõnavara ulatust.

Neljanda ülesande alustekstidena kasutati lühikesi uudisnuppe ajakirjandusest. Tekstiga tuli sobitada pealkiri. Pealkirju oli ühe võrra rohkem kui tekste. Keskmine lahendusprotsent oli 85. Ülesanne mõõtis arusaamist teksti peamisest mõttest.

Lugemisosas, nagu eksamil tervikuna, olid tüdrukute tulemused kõrgemad kui poistel, mida illustreerib tabel 8.

Tabel 8. Lugemisosa tulemused sooti

	N	N (%)	AUP	keskm	ÜUP	keskm(%)	min	mediaan	max	st. hälve
--	---	-------	-----	-------	-----	----------	-----	---------	-----	-----------

M	51	43,59	22,17	23,69	25,20	78,95	12	24	30	5,38
N	66	56,41	24,75	25,73	26,71	85,76	15	27	30	3,98
Kokku	117	100,00	23,97	24,84	25,70	82,79	12	26	30	4,73

4.3 Kirjutamisosa

Ka kirjutamisosa ülesannetes oli võrreldes 2013. a lõpueksamitööga muudatusi. Eksaminand pidi kirjutama kaks eriliigilist teksti: foorumi postituse (vähemalt 60 sõna) ja isikliku kirja (vähemalt 120 sõna). Foorumi postitust tuli eksamil kirjutada esimest korda, sellist ilma kindla adressaadita, kuid avalikku ruumi mõeldud teksti pole meie eksaminandid varem koostanud. Uue tekstiliigi kasutusele võtmise põhjuseks oli soov anda eksaminandidele võimalus kirjutada kaks selgelt eristuvat tekstiliiki, millel on erinev adressaat ja register. Isiklik kiri (e-kiri) seevastu on põhikooli lõpueksamil kasutusel olnud juba kaua. Ülesanded võimaldasid mõõta järgmiste kirjutamisoskuse aspektide valdamist: kirjeldada mingit olukorda, kirjeldada minevikusündmust, avaldada arvamust mingi probleemi kohta ja seda põhjendada/selgitada, avaldada arvamust kultuuriteemal, vahendada kogemusi. Ülesanded on autentsed ja vastavad õppekavale.

Kirjutamisosa sooritusprotsent oli 85,3, mis näitab, et hoolimata uue ülesandetüübi kasutuselevõttust, said õpilased kirjutamisosaga hästi hakkama. Eksamitööd ette valmistades muudeti ka hindamisskaalat. Kõige tähtsam muudatus puudutas ülesannete kaalu, mis on nüüd paremini vastavuses ülesannete täitmisel oodatava mahuga. Hindamisskaalale lisati ka vigade märkimise juhend. Esimese ülesande eest oli võimalik saada maksimaalselt üheksa punkti, hindamisel arvestati kolme aspekti: ülesande täitmist, sõnavara ja grammatikat. Esimene kriteerium sisaldas ka teksti selgust ja sidusust. Esimese ülesande sooritusprotsent oli 84,9. Erinevate kriteeriumite alusel saadud punktide sagedusest annavad ülevaate järgnevad tabelid.

Tabel 9. Kirjutamisosa 1. ülesande hindamine, kriteerium *ülesande täitmine*

Punkte	Esinemiste hulk	Sagedus
3	93	79,487%
2	21	17,949%
1	3	2,564%

Tabel 10. Kirjutamisosa 1. ülesande hindamine, kriteerium *sõnavara*

Punkte	Esinemiste hulk	Sagedus
--------	-----------------	---------

Punkte	Esinemiste hulk	Sagedus
3	76	64,957%
2	36	30,769%
1	5	4,274%

Tabel 11. Kirjutamisosa 1. ülesande hindamine, kriteerium *grammatika*

Punkte	Esinemiste hulk	Sagedus
2	70	59,829%
3	39	33,333%
1	8	6,838%

Nagu eelnevast kolmest tabelist näha, saadi kõige rohkem maksimumpunkte esimese kriteeriumi ehk ülesande täitmise eest. Kahjuks oli eksamitöö soorituste ja nende hindamise läbivaatamisel näha, et mõnikord olid õpilased jätnud esimese sisupunkti käsitlemata ja oleks seetõttu pidanud sisu eest saama ühe punkti, kuid eksamitöö parandaja oli andnud muidu hästi kirjutatud tööle ka sisu eest maksimumpunktid (3). Hindamiskriteeriume tuleb siiski hoolega lugeda ja täpselt jälgida, et kõik eksaminandid saaksid võrdse kohtlemise osaliseks. Samuti tuleb õpilastele selgeks teha, et on oluline järgida juhendit ja et tema sooritust hinnatakse vastavalt kriteeriumitele.

Teise, pikema ülesandena tuli eksaminandil kolmele sisupunktile toetudes kirjutada 120 sõnast koosnev isiklik kiri oma šveitsi sõbrale. Ülesande eest oli võimalik saada maksimaalselt 16 punkti, hindamisel arvestati nelja aspekti: ülesande täitmist, teksti ülesehitust, sõnavara ja grammatikat. Teise ülesande sooritusprotsent oli 84,9.

Erinevate kriteeriumite alusel saadud punktidest annavad ülevaate järgmised tabelid.

Tabel 12. Kirjutamisosa 2. ülesande hindamine, kriteerium *ülesande täitmine*

Punktid	Esinemiste hulk	Sagedus
4	100	85,47%
3	13	11,111%
2	3	2,564%
0	1	0,855%

Tabel 13. Kirjutamisosa 2. ülesande hindamine, kriteerium *teksti ülesehitus*

Punktid	Esinemiste hulk	Sagedus
---------	-----------------	---------

Punktid	Esinemiste hulk	Sagedus
4	83	70,94%
3	29	24,786%
2	4	3,419%
0	1	0,855%

Tabel 14. Kirjutamisosa 2. ülesande hindamine, kriteerium *sõnavara*

Punktid	Esinemiste hulk	Sagedus
4	60	51,282%
3	43	36,752%
2	13	11,111%
0	1	0,855%

Tabel 15. Kirjutamisosa 2. ülesande hindamine, kriteerium *grammatika*

Punktid	Esinemiste hulk	Sagedus
4	23	19,658%
3	61	52,137%
2	28	23,932%
1	4	3,419%
0	1	0,855%

Tabelitest 12–15 on näha, et sarnaselt esimese ülesandega on kõige kõrgemaid punkte saanud ülesande täitmise eest ja kõige madalamaid grammatika eest. Grammatika eest on maksimumpunktid saanud ainult alla 20% eksaminandidest, samal ajal kui ülesande täitmist on hinnatud maksimumiga 85,5% juhtudest. Õpetajad kalduvad grammatikat hindama pigem rangelt. Ülesande täitmise kriteeriumi juures on mõnel juhul jäetud tähelepanuta, et isegi kui üks sisupunkt on täitmata ja ülejäänud täidetud põhjalikult, tuleb hindamisel anda sel juhul ülesande täitmise eest ainult üks punkt ja mitte rohkem. Samuti on näha, et õpetajad saavad erinevalt aru sellest, mida tähendab, et sisupunkt on käsitletud (*ausgeführt*) või nimetatud (*genannt*). Koolitustel tuleb püüda ühtse arusaamise poole.

Võrreldes sooritusprotsenti kirjutamisosas sooti, näeme sama erinevust, mis teistegi osaoskuste juures – poiste tulemus oli madalam kui tüdrukutel.

Tabel 16. Kirjutamisosa tulemused sooti

	N	N (%)	AUP	keskm	ÜUP	keskm(%)	min	mediaan	max	st. hälve
M	51	43,59	19,65	20,61	21,56	82,43	6	21	25	3,39
N	66	56,41	21,26	21,89	22,52	87,58	15	22	25	2,57
Kokku	117	100,00	20,78	21,33	21,88	85,33	6	22	25	3,01

Eksamitöö kirjutamisesa soorituste läbivaatamisel torkas silma, et küllalt sageli ei osanud õpilased teksti liigile vastavat registrit valida ja kirjutist vormistada. Näiteks alustati foorumi sissekannet pöördumisega *Sehr geehrte Forumleser* ja lõpetati *Mit vielen Grüßen*, mis ei ole selle tekstiliigi puhul kohane. Foorumi sissekandel ei ole pöördumist ega lõpuvormelit. Samuti ei sobi isiklikku kirja lõpetama *Mit freundlichen Grüßen*, mis kuulub ametliku kirja juurde, vaid nt *Liebe Grüße, Viele Grüße, Alles Gute*.

4.4 Rääkimisosa

2014. a lõpueksamitöö rääkimisosa koosnes tavapäraselt kahest ülesandest. Esmalt pidi eksaminand kirjeldama pilti, millele järgnes suunatud vestlus pildist lähtuval teemal. Teise ülesande juures tuli eksaminandil nii nagu eelmistelgi aastatel osaleda rollimängus, kuid ülesandepüstitus ja õpilase kasutada oleva rollimängukaardi sisu ning kujundus olid uued. Rollimängukaardil olid ära toodud suhtlustoimingud, mida tuli täita: erinevatest võimalustest rääkimine, valiku tegemine ja põhjendamine, ettepaneku tegemine, vastuvõtmine ja tagasilükkamine ning selle põhjendamine, küsimusele vastamine, vestlusest kokkuvõtte tegemine. Rollimängukaardil olevad kõnestiimulid olid antud piltidena, et vähendada etteantud teksti. Teine ülesanne sisaldas seitse õpilase kõnevooru.

Ka rääkimisosa hindamise skaala on uuendatud. Rääkimisosa sooritusi hinnati neljast aspektist: ülesande täitmine, väljendusoskus, grammatiline õigsus, hääldus ja soravus. Iga aspekti eest oli võimalik saada maksimaalselt viis punkti.

Alljärgnev tabel näitab erinevate aspektide eest saadud punkte ja keskmist sooritusprotsenti.

Tabel 17. Rääkimisosa hindamise aspektide täitmine

aspekt	miinimum	keskmine	keskmine protsent	maksimum	st. hälve
ülesande täitmine	0,00	4,31	86,15	5,00	1,04
sõnavara	0,00	4,16	83,25	5,00	1,03

grammatika	0,00	3,89	77,78	5,00	0,99
hääldus ja soravus	0,00	4,40	88,03	5,00	1,03

Traditsiooniliselt saadi kõige madalamaid punkte grammatilise õigsuse ja kõige kõrgemaid punkte häälduse ja soravuse eest.

Ka rääkimisosas on tüdrukute tulemused kõrgemad kui poiste omad nagu teisteski osaoskustes, kuid siin on vahe kõige väiksem.

Tabel 18. Rääkimisosa tulemused sooti

	N	N (%)	AUP	keskm	ÜUP	keskm(%)	min	mediaan	max	st. hälve
M	51	43,59	15,74	16,59	17,43	82,94	8	17	20	3,01
N	66	56,41	15,83	16,89	17,95	84,47	0	18	20	4,31
Kokku	117	100,00	16,07	16,76	17,45	83,80	0	18	20	3,78

Kuivõrd eksami suulise osa vastused ei ole salvestatud, ei ole hindamise tulemusi ega objektiivsust võimalik analüüsida.

5. Kokkuvõte

Kokkuvõtvalt võib öelda, et 2014. a lõpueksamitöö oli sooritajatele igati jõukohane, pakkudes eksaminandidele mitmekesisust nii teemade kui ka ülesandetüüpide lõikes. Kasutatud materjalid käsitlesid noorte maailma puudutavaid teemasid ning olid ajakohased. Lõpueksamitöö vastas A-võõrkeele õppekavale. Saksa keelt B-võõrkeelena õppivad õpilased üldjuhul seda eksamit ei vali, sest nende õpitulemus ei ole ja vastavalt õppekavale ei peagi olema B1, vaid A2.

Õpetajate tagasisidelehed olid elektroonilises vormis. Tehnilise probleemi tõttu laekus neid SA Innovesse ainult üks, mistõttu ei ole võimalik teha üldistavaid järeldusi. Ainuke laekunud tagasiside oli positiivne.

Reet Taimsoo

SA Innove saksa keele peaspetsialist